Samorząd ma prawo do wyrównania zaniżonej subwencji i zwrotu nadpłaty

Kategoria: Rozwój i fundusze
Opublikowano: sobota, 09, marzec 2019 15:08
Jarosław Komża
Odsłony: 1008

Trybunał Konstytucyjny uznał 6 marca za niekonstytucyjny ust. 10 art. 36 *ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego*. Sprzeczne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej jest zarówno pozbawienie gminy prawa otrzymania wyrównania zaniżonej - z przyczyn od gminy niezależnych - części wyrównawczej lub równoważącej lub regionalnej subwencji ogólnej, jak i pozbawienie gminy prawa otrzymania zwrotu nadpłaty dokonanej przez gminę do budżetu państwa. W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny uznał, że przepis we wskazanym zakresie traci moc obowiązującą z końcem bieżącego roku. Sprawa badana była przez Trybunał na wniosek gminy Międzyzdroje z 2015 r. Link do wyroku oraz do bogatego zestawu materiałów sprawy dostępny jest tutaj.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że jakkolwiek nie sposób wymagać od państwa zagwarantowania jednostkom samorządu terytorialnego dochodów umożliwiających optymalną realizację nałożonych na nie zadań publicznych, to jednak nie daje się zaakceptować rozwiązanie, w świetle którego – bez własnej winy – miałyby one zostać pozbawione prawa do odpowiednich części subwencji ogólnej należnych im w wysokości określonej w ustawie o dochodach albo miałyby być obowiązane do uiszczania wpłat wyrównawczych w wysokości nieprzewidzianej przez tę ustawę. Jak czytamy w uzasadnieniu, *okoliczność ta ma szczególne znaczenie w wypadku mechanizmów wyrównania pionowego (wertykalnego) oraz poziomego (horyzontalnego), ponieważ z konstytucyjnego punktu widzenia uzasadnieniem wprowadzenia instrumentów wyrównawczych jest przede wszystkim realizacja zasady zrównoważonego rozwoju (art. 5 ustawy zasadniczej), a to znaczy, że wadliwe korzystanie z tych instrumentów może podważać sens ich stosowania, co przekreślałoby konstytucyjną legitymację do ich obowiązywania.*

Phoca PDF